

תאיר ניר

בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

בס"ד, גליון מס' 80
פרשת וישלח י"ג בכסלו תשע"א

השבוע ב"ה יתיקומו
שני כנסי התעוררות
והתחזקות באמונה,
מפי הרב ניר בן ארצי שליט"א
כדלהלן:

בבת - ים
ביום שני ט"ו בכסלו (22/11)
בשעה 19:30
בביה"כ "אוהל מועד"
רח' ניצנה 2

במעלה אדומים
ביום רביעי י"ז בכסלו (24/11)
בשעה 20:00
בביה"כ "ישי"ו"
רח' פרי מגדים (שכונת 03)

בא"ח ב"ח

תאיר ניר
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

כרם יוחנן
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א

יש מכינה קדם צבאית
בטבריה!
מקד"צ "כרם יוחנן"
וארץ מאמן להצלה
כבר נכשלו!

צור קשר: **054-9900604** הרב יוסי

אגף הולמים לבקרו ולהתעדכן
באתר **"תאיר ניר"**
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
www.tairneri.co.il

זמני שבת
כנסת ספר

יחזקאל	16:03
ת"א	16:17
ח'פה	16:07
ב"ש	16:21

ישיבת ספר

יחזקאל	17:16
ת"א	17:17
ח'פה	17:15
ב"ש	17:19

יוצא לאור ע"י
תאיר ניר
בנשיאות הרב ניר בן ארצי שליט"א
מושב תלמים 26 ד.נ. ליוש דרום 79315
טל. 08-6610015 1-599-599-590
פקס 08-6610015
דוא"ל: **tairneri@gmail.com**

נקודת אור - הרב אמיר בן דוד שליט"א

פוליטיקה אלוקית

לאורך ההיסטוריה של עם ישראל היה תמיד ויכוח, כיצד יש להתייחס לכל המצויים לעם ישראל. האם להיכנע ללחציהם, לנסות לבוא בדרכי שלום וויתורים או אדרבא, לא לוותר, להיאבק ולהילחם?

בדברי ימי ישראל יש דוגמאות לכאן ולכאן, מהוויכוח בין שיבנא הסופר לחזקיהו המלך אם להיכנע לסנחריב או לא. הויכוח בין רבן יוחנן בן זכאי והבריונים בחורבן בית שני, ועד היום הזה - האם לצפצץ על העולם ולא להתייחס "אוי"ם שמום" (כדברי בן גוריון) או לא להתגרות בגויים ולא ללכת נגדם, אלא לוותר ולהיכנע כדי שיהיה שלום גם אם חלקי? ועתה, לשאלה הבוטרת היום - הקפאה לשלושה חודשים של בנייה בהתנחלות, שפרושה כניעה לתכתיב אמריקאי וחשש העוסק חלוקה ופינוי אלפי תושבים ועוד, ועוד, אל מול קבלת 20 חטוסי חמקן מתקדמים או חשש לפיצוץ ובידוד של ישראל בקהילה העולמית.

כללי המאבק הנכונים

במאבק של יעקב ועשיו, מאז לידתם, ישנם כמה כללים וגם כמה שיטות פעולה. יעקב מתכוון לפגישה עם עשיו גם דרך תפילה וגם דרך מתנות ומלחמה. לפני הפגישה עם עשיו - הוא מכניע את שרו העליון במאבק רוחני-פיזי ולא שגרתי. בסיום המפגש מציע עשיו ליעקב שיבוא אליו לשעיר, אך יעקב מתחמק באלגנטיות "ואני אֶתְנַהֵלָה לְאִיטִי... עד אשר אבוא אל אדוני שעירה" (בראשית לג, יד). אומר שם **רש"י**: "הרחיב לו הדרך (נתן לו לחשוב שיבוא לשעיר), שלא היה דעתו ללכת אלא עד סוכות ואמר עד אשר אבוא אל אדוני שעירה. אמר, אם דעתו לעשות לי רעה, ימתין עד בואי אצלו והוא לא הלך ואימתי ילך, בימי המשיח, שנאמר: (עובדיה א, כא) "ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשיו".

השמחה אינה צריכה לנבוע מתוך חישובים שונים, אלא "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם" - מעצם העובדה שהוא ה' אלוהינו. עצם הדבר שהקב"ה רוצה שנהיה שמחים, צריך להביאנו לידי שמחה.
(רבי אברהם מסלונים)

מאמר מפי הרב ניר בן ארצי שליט"א	חיים ולדר מיוקף למצוה נכונה	הרב חנניה מלכה סמטא אייזיק	האבות גפאל גבר לאור ההלכה

השמחה אינה צריכה לנבוע מתוך חישובים שונים, אלא "ושמחתם לפני ה' אלוהיכם" - מעצם העובדה שהוא ה' אלוהינו. עצם הדבר שהקב"ה רוצה שנהיה שמחים, צריך להביאנו לידי שמחה.

מאורות ישראל

גדולי ישראל
הרב ישכר שלמה טייכטל - בעל "אפ הבנים שמחה"
הניחו אג...

רבינו נולד בשנת תרמ"ה (לפני 125 שנה) בהונגריה למשפחת יראי ה' מכללים. משפחתו התגוררה בקרב הצדיקים והחסידים בהונגריה, מחסידויות מונקטש וסאטמר. כבר בגיל צעיר הפך רבינו לתלמיד חכם ירא שמים ונתקבל כמורה הוראה בפשיטאן שבסלובקיה. רבינו הסתופף סביב שלחנם של צדיקי הונגריה ובשל גאונותו המפלגת, הפך כמורה הוראה מבוקש לרבים. למדנותו באה לידי ביטוי בספרו ההלכתי - "שאלות ותשובות משנה שכיר".

באותם זמנים, התנועה הציונית לעליה לארץ, התפשטה בכל אירופה. רבינו שחי בסביבה של מתנגדים לציונות ולעליה לארץ, לא העסיק את עצמו בענין זה והתרכז בהוראת תורה והלכה לשואלים הרבים. מלחמת העולם השנייה פרצה וכל אותם דברים שדחו אותם קדם ושלל האמינו שהם עלולים להתרחש, הפכו למציאות אימיה והחלה השואה הגדולה של יהודי הונגריה ואירופה.

השואה עוררה את רבינו והוא החל לחקור אחר העניינים הקשורים למצוות העליה לארץ, לציונות ולגאולה והגיע למסקנה כי העליה לארץ והתיישבות בה היא מכרחת ומצוה גדולה.

רבינו החל לכתב את מסקנותיו בספרו המפורסם "אם הבנים שמחה" שהדפיס כמעט בלי אמצעים, על מנת להציל כמה שיותר יהודים כל עוד אפשר, הנה הולך ומסתובב מקהלה לקהלה כדי לשכנעם ולהצילם, היתה זו מסיירות נפש להצלת העם.

אלא שלצערנו, רבים מתלמידיו שבהונגריה ובהם רבינו, לא זכו להציל ונהרגו בידי הרשעים הארורים ימח שמו. לצד זכר בתלמיד חכם ונאמן, אוהב ישראל בכל נפשו. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

חידה לשבת
משחק מילים...

- שם אדם בפרשה - קפד ראשו - מסממני הקטרת
- מנכדי יעקב - קפד ראשו - צריך טפול
- מבני יעקב - הוסף אות - בגד יפן

הפטרונות להסבות סלבר:
1. אלה
2. אפן
3. יוסף

הזוכה:
יעקב יוסף - מרדכי ומה דודא

חידה לשבת
משחק מילים...

הפטרונות להסבות סלבר:
1. אלה
2. אפן
3. יוסף

הזוכה:
יעקב יוסף - מרדכי ומה דודא

ליל חרף בירושלים. ליל שבת. אם ובנה מסבים יחדיו אל שלחן השבת, האם - היא הרבנית לאה עטיה, עם בנה יחידה עזרא, בחור הישיבה. אלמנה היא האשה זה שנים אחרות, על פן אוכלים רק שניהם את סעדת השבת העלה.

צדקנית גדולה היתה הרבנית לאה, את כל חייה מסרה והקדישה למען למוד התורה של בנה. לאחר שזמר הבחור עזרא זמירות שבת ואמר דברי תורה לפני אמו הצדקנית - פתח את הקמרא והחל ללמד. בזמנים ההם לא היה קים אור החשמל, על פן השתמשו באור הנר או באור העששית, הלא היא מנורת הנפט. על השלחן, גבית האלמנה, נצבת עששית, אשר לאורה למד בנה עזרא תורה בחשק רב. כל פלו שקוע היה בלמוד התורה. התלהבות עצומה אפפה אותו מששקע בדפים הקדושים.

מולו ישיבה האם ולבה שמת ורחב בקרבה. לולא תורתו של בנה יחידה, לא היה כל טעם לחייה. הנה, רואה היא את בנה, מחמל נפשה, המקדישה את כל שעוטיה לתורת ה' ועושה בה לילות קנאים. אושר עצום אורף אותה, אושר אין סוף. אין זה ליל שבת היחיד שישיבה האם מול בנה והתענגה על למודו. בכל ליל שבת עשתה זאת.

ידעה האם הצדקנית את ההלכה: "לא יקרא אדם בליל שבת לאור הנר, שמא יטה את השמן אל הנר כדי להרבות אור" - ידעה שאסור ללמד בליל שבת לאור הנר היחיד, שמא מתוך שיהיה בנה שקוע בלימודו, יטה את השלחבת ויגדיל את האור במנורת הנפט.

על פן, יושבת היתה מולו בכל ליל שבת, במשך שעות אחרות. מתגברת על עיפותה ומדירה שינה מעיניה. מעולם לא אמרה לבנה: "עייפה אני, נעתי רבות היום". להפך, מראה היתה לו פנים עירניות ואומרת: "ישנתי היטב כל השבוע ואיני עייפה כלל. נהנית אני לראותך לומד. אגא המשך". בזכות דברי האם, המשיך הבחור עזרא ללמד בחשק רב ועצום. ידוע ידע, כי מקינן הוא בלומד את לב אמו האלמנה וגורם לה קורת רוח מרבה.

מחזור: "ילדי שעשועים"

חזון אלהים

מסביב לשלחן השבת

בפרשת השבוע מסופר על יעקב אבינו, שעוב את לבו וחרו לארץ כנען. יעקב התכוון לפגישה עם עשו אחיו, ממנו ברח לפני יותר מעשרים שנה. מהן ההכנות? דורון, תפלה ומלחמה. יעקב שלח לעשו מתנות כדי לנסות לפייסו, התפלל לה' שיעצלו מיד עשו, ויחצה את מחנהו לשני חלקים שאם האחד יאבד השני ינצל.

מדוע יעקב מפחד? הרי הקדוש ברוך הוא בעצמו הבטיח לו "והנה אנכי עמך, ושמרתיו ככל אשר תלך!"

מלמדים אותנו חז"ל, שלעשו הייתה זכות אחת מיוחדת יותר מייעקב ויעקב פחד שבגללה לא תספיק צדקותו מול עשו. ומהי זכות זו? **בבית הוראים** שהיה לעשו. במשך השנים שיעקב שהה בבית לבן. כך מפרש תרגום יונתן את תפלתו של יעקב לה': "ויירא יעקב מאוד ויצר לו" - על שלא עסק עשירים שנים בבבד אביו ואמו. "הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו" - מפני שהוא עסק בבבדו של אבי. אמנם, תפלתו של יעקב נענתה ועשו לא פגע בו, אך עד תקופה זו שלא כבד את אביו ואמו (22 שנים), הוא נענש מדה כנגד מדה - ולא ראה במשך 22 שנים את בנו יוסף שנמכר למצרים.

אנו למדים מכאן דבר חשוב מאוד! יעקב אבינו היה צדיק גדול כמו שהעיד על עצמו "עם לבן גרתי" - למרות שגרתי עם לבן הארמי - תר"ג מצוות שמרתי, ועשו לעומתו היה כשע גדול. אף על פי כן יעקב פחד, כי בכוחה של מצוות כבוד אב ואם להקריע את כל החובות של עשו, כי שברה של מצוה זו הוא "למען יאריכון ימיו" - **אריכות ימים!** מצוה זו שקולה לכבוד ה' - מי שמכבד את אביו ואמו, כאילו מכבד את ה' בורא העולם.

ילדי שעשועים

מסירות נפש של אמה

לאור ההלכה - מפסקי מרן הראשל"צ הרה"ג מרדכי אליהו זצוק"ל

עוד מהלכות שבת

אחרי תפילת הלחש בערבית של שבת, אומרים כולם ביחד "ויכולו" שהיא עדות לקב"ה במעשה בראשית. גם המתפלל ביחיד יאמר "ויכולו" ולכן מי שמתפלל בעת שהחזן אומר "ויכולו" לא יפסיק, אלא יאמר ביחיד "ויכולו" אחרי תפילת העמידה.

יש האומרים "ויכולו" בישיבה ואנו נוהגים לומר בעמידה (כה"ח רס"ח ס"ק ל"ו, דרכי הלכה ס" ע"ו).

יש מקומות בהם נהוג ששליח הציבור מקדש בבית הכנסת בלילות שבת ויום טוב, מנהג זה נתקן לצורך האורחים האוכלים בבית הכנסת. אבל, טוב יותר להנהיג שלא לקדש בבית הכנסת וכן מנהג ארץ ישראל (שו"ע רס"ט, א', שם).

זמן תפילת מוסף היא מיד אחרי תפילת שחרית, ומעיקר הדין אין

חכמת חיים - מתוך "עצות מהחיים" - מאת חיים ולדר

אם אין קמח

בשורות הבאות ייתכבו נתונים קשים אודות ההתפתחות הבריאותית והנפשית של ילדים, כתוצאה מתזונה לקויה או מתת תזונה. נתונים אלו נאספו על ידי "המרכז לילד ולמשפחה" בבני ברק, ששם לו למטרה לדאוג ולסייע לרווחתם של ילדים ומשפחות בשלל פרויקטים ויוזמות מכיוונים שונים.

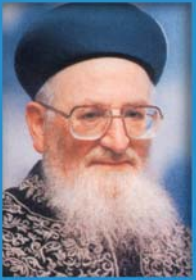
1. ישנם ילדים נמוכים ורזים במידה מדאיגה בשל בעיות תזונה, בעיקר מחוסר של ברזל וסידן טבעיים הנמצאים בתזונה נכונה.
2. קרוב ל- 90% מהילדים המובאים לבתי החולים בשל בעיות שונות, מתבררים בבדיקות כסובלים מאנמיה כתוצאה מתזונה לקויה.

3. לגילאי שנה-שנתיים נרשמת האטה בהתפתחות בשל אי שימוש בתוספי מזון עתירי ברזל. ילידם המוזנים בתוספי מזון כדוגמת מטרנה וסימילאק, זוכים להתפתחות מצוינת, אך יש כאלה שממעטים בשימוש בהם בשל מחירם הגבוה.
4. גילאי בית ספר יסודי: אנמיה, חוסר סידן, משקל חסר או לחילופין עודף. תזונה קלוקלת משופעת בפחמימות, בלחם, בסוכר ובדברי מתיקה.

5. יש מוצרי חובה כמו בשר, פירות וירקות ומוצרים מעושרים בסידן - שילדים זקוקים להם מדי יום ביומו. בשל חוסר תקציב או חוסר מודעות, יש הזוכים לבשר פעם אחת בשבוע, ופירות וירקות רבים אינם רואים במשך חודשים. אין זה עניין של תקציב, כי אם של מודעות. התגלה כי ישנן משפחות רבות, שרוכשות פירות וירקות ופשוט אינן נותנות אותם לילדים והם נשארים במקרר עד שהם מרקיבים ואז קונים חדשים וחוזר חלילה.
6. בגיל ההתבגרות הקריטי יש בעיה של השמנת יתר כתוצאה מאוכל מהיר, גדוש שומנים ולא בריא, חוסר פעילות גופנית ואי הקפדה על שעות שינה.
7. נטילה מופרזת של טיפות ותרופות משונות וחובבניות שחלקן מזיקות לגוף, לעומת זאת -

ישנן בעיות בריאותיות וחברתיות גדולות דווקא כתוצאה מהשפע, מפינוק, מאכילת אוכל רווי שומנים ומרביצה שעות רבות מול המחשב, כך שאין טעם להרים ידיים ולומר - אין לנו את הממון הדרוש. מה שדרוש כאן אינו ממון אלא חינוך. חינוך לתזונה נכונה.

להפסיק בין קריאת ספר תורה לתפילת מוסף. מה שנהגו הרבנים לדרוש בשעה זו, היא משום "עת לעשות לה'..." (ע"י שו"ע רפ"ו, א' וכה"ח שם, שם). היו לפניו שתי תפילות, אחת של מנחה ואחת מוסף, יש אומרים שאם הוא מתפלל יחיד - יקדים של מנחה, כי היא תדירה אך כשמתפלל בציבור - יתפלל על הסדר מוסף ואח"כ מנחה.

אומנם על פי דברי האר"י זלה"ה, תמיד יש להקדים מוסף וגם בשולחן ערוך יש סברא להקדים מוסף אם אינו מתכוון לאכול או להתפלל מנחה, על כן יקדים מוסף למנחה. אין להאריך בתפילת שחרית או בעולים לספר תורה, על מנת שלא תהא תפילת מוסף אחרי חצי שעה אחרי חצות היום. כל שכן, אין לאחר את תפילת שחרית לשעה שאחרי חצות היום (ע"י שו"ע רפ"ו ד' וכה"ח שם).

נערך בידי הרב טל חיימוביץ'

הכלכלי. צריך להבין שילד הסובל מאנמיה, קפפתח חוסר תיאבון. נוצר מעגל קסמים שלילי שלפיו הילד אינו רוצה לאכול, האנמיה מתגברת וכך גם חוסר התיאבון וחוזר חלילה. לא תמיד הורים שמים לב לילד שאינו נמצא בארוחות או שנמצא ומשאיר צלחות מלאות.

מזון לדור העתיד

לאחר חדשות קשות כאלה - היכן פתח התקווה?

מסתבר שאין קשר אמיתי בין מצב כלכלי לבין תזונה בריאה. בהדרכה נכונה על בחירת הארוחות ובהקפדה עקבית שהילדים אכן יאכלו אותן - ניתן לפתור את כל בעיות התזונה שהוזכרו עד כה.

יש מדינות עניות שבהן אנשים גרים בבקתות ואין להם רכוש, אך מכיוון שהתזונה שלהם כוללת ירקות ופירות שאותם הם מגדלים ובשר הנמצא בשפע באזורם - הילדים גדלים חזקים וחסונים, ללא כל בעיות בריאותיות. לעומת זאת ידוע, שבארצות הברית הדשנה והעשירה, ישנן בעיות בריאותיות וחברתיות גדולות דווקא כתוצאה מהשפע, מפינוק, מאכילת אוכל רווי שומנים ומרביצה שעות רבות מול המחשב, כך שאין טעם להרים ידיים ולומר - אין לנו את הממון הדרוש. מה שדרוש כאן אינו ממון אלא חינוך. **חינוך לתזונה נכונה.**

באחד המחקרים שנעשו על ידי קופת חולים הכללית, הסתבר, שכאשר אמהות קיבלו הדרכה בסיסית לגבי התועלת והנזק שבמוצרים כאלה ואחרים - הן פשוט שינו את תפריט האוכל והעניקו לילדיהן את המזון הדרוש להם.

עקרות הבית המקיימות מטבח לעשר נפשות, הפיץ בהתפתחות ולא ברור אם ניתן יהיה לתקנו מאוחר יותר.

תינוקות היונקים עד גיל מאוחר יחסית ואינם מקבלים תוספות של אוכל מועשר בברזל, הפגיעה בהם קשה, משום שחלב-אם בימינו, אינו מספק את הגדרש למעלה מגיל חצי שנה, בגיל זה יש להוסיף לילד מטרנה, עוף, ירקות ורסק פירות.

במחקר שערך "המרכז לילד ולמשפחה" בקרב 271 ילדים, התגלו נתונים מדאיגים מאוד לגבי 40% מהנבדקים הסובלים מאי תזונה מספקת או מתזונה לקויה. רק אצל 15% היתה התזונה תקינה לחלוטין.

נתונים אלו נאספו עוד לפני ההרעה במצב

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

הניצוץ היהודי

הקב"ה נותן ליהודי לבחור בין הטוב לרע. כך יש לאדם שליטה מלאה ע"י מוחו על עיניו, פיו, ליבו ומחשבותיו. הבחירה הזו קיימת בכל מצב שיהיה וגם אם יהיה במעמקי החושך ויחשוב שאין לו כבר סיכוי לצאת משם, עדיין נשאר בו הניצוץ היהודי הקדוש שאותו הוא יכול להבעיר ולהגדיל את האור בזמן קצר ביותר. לכן, אל לו לאדם להתייאש מהתשובה למרות כל מה שעשה. הכל נמצא במוחו של האדם וברצונו, הבחירה היא בידיו. הקב"ה אומר לבניו, עם ישראל, (שהרי נשמה קדושה להם) - "פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח כפתחו של אולם".

כשאדם מקבל את ייסוריו באהבה מהקב"ה והוא שמח בחלקו ומודה לקב"ה על כל דבר שמקבל - הקב"ה פותח לדברים טובים וגדולים שיקבל האדם בעתיד. אצל הקב"ה אין הבדל בין דבר קטן לדבר גדול, עולם החומר לא משפיע בשמים. אדרבה, אם אדם שמח ומודה לקב"ה על דבר קטן ולא רק על דבר גדול, זה חשוב מאוד אצל הקב"ה. כאשר אדם שמח בחלקו ומודה לה' על כל חלק שנותן לו ואף על הפשוט והקטן, הקב"ה מתמלא ברחמים ואומר בליבו "היהודי הזה שמח בדבר המועט שנתתי לו, אז הוא מאמין בי, הוא מקבל כל מה שאני נותן לו ואינו עצוב, אלא שמח". אז הקב"ה משחרר לו עוד חלק טוב כי הוא יודע שהיהודי לא יטעה ויחטא, גם אם יהיה עשיר גדול ויהיה לו כל טוב, לו ולילדיו.

בו וקורה לו שלא בידיעתו במקריות ובהפתעה - הכל 100 אחוז מהקב"ה. אין מקרה. גם אם יחשוב האדם שמה שקרה לו זה לרעתו, בסופו של דבר זה בוודאי לטובתו: או למנוע ממנו ליפול לתהום חשוכה או כדי לייסרו ולהציל

"צדיק כתמר יפרח" - מדברי מורנו ורבנו הרב ניר בן ארצי שליט"א

אותו מהמקום בו הוא נמצא, או להציל אותו מהעתיד הצפוי לו. הקב"ה עושה ניסים נסתרים. הניסים באים לאחר השתדלות, תוך כדי ההשתדלות של האדם, הקב"ה מתערב ושולח נס נסתר לעזור לו.

השמח בחלקו

כשאדם מקבל את ייסוריו באהבה מהקב"ה והוא שמח בחלקו ומודה לקב"ה על כל דבר שמקבל - הקב"ה פותח פתח לדברים טובים וגדולים שיקבל האדם בעתיד. אצל הקב"ה אין הבדל בין דבר קטן לדבר גדול, עולם החומר לא משפיע בשמים. אדרבה, אם אדם שמח ומודה לקב"ה על דבר קטן ולא רק על דבר גדול, זה חשוב מאוד אצל הקב"ה. כאשר אדם שמח בחלקו ומודה לה' על כל חלק שנותן לו ואף על הפשוט והקטן, הקב"ה מתמלא ברחמים ואומר בליבו "היהודי הזה שמח בדבר המועט שנתתי לו, אז הוא מאמין בי, הוא מקבל כל מה שאני נותן לו ואינו עצוב, אלא שמח". אז הקב"ה משחרר לו עוד חלק טוב כי הוא יודע שהיהודי לא יטעה ויחטא, גם אם יהיה עשיר גדול ויהיה לו כל טוב, לו ולילדיו.

בשם בדבר המועט שנתתי לו, אז הוא מאמין בי, הוא מקבל כל מה שאני נותן לו ואינו עצוב, אלא שמח". אז הקב"ה משחרר לו עוד חלק טוב כי הוא יודע שהיהודי לא יטעה ויחטא, גם אם יהיה עשיר גדול ויהיה לו כל טוב, לו ולילדיו.

בשם בדבר המועט שנתתי לו, אז הוא מאמין בי, הוא מקבל כל מה שאני נותן לו ואינו עצוב, אלא שמח". אז הקב"ה משחרר לו עוד חלק טוב כי הוא יודע שהיהודי לא יטעה ויחטא, גם אם יהיה עשיר גדול ויהיה לו כל טוב, לו ולילדיו.

למעוניינים בפגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 599-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

שו"ת בהלכה - הרב חנניה מלכה שליט"א - ראש ישיבת "רינת ישראל" - תלמים

האם וכיצד מותר לסחוט לימון בשבת?

כללי מלאכת סוחט

סחיטת לימון קשורה למלאכת סוחט (שהיא תולדה של מלאכת דש). לצורך הבנת הלכה זו, אנו צריכים לשני כללים בהלכות סוחט: א. **מדין תורה** אסור לסחוט זיתים וענבים בלבד, **ומדרבנן אסור** לסחוט כל משקה שרגילים לסוחטו כגון תותים ורימונים, **אבל שאר פירות** (שלא רגילים לסחוט אותם) מותר לסחוט אותם בשבת. ב. הסחיטה אסורה רק לצורך משקה, אבל מותר לסחוט כל דבר (גם זיתים וענבים) על גבי אוכל.

לעניין סחיטת הלימון

כתב הרא"ש (כלל כב ס" ב): "וששאלת על סחיטת לימוני"ש (לימון) נראה שהם **בכלל שאר פירות** שמותר לסחטן שאין דרך כלל לסחוט לימוני"ש לצורך משקה **אלא לצורך אוכל** ומותר לסחטן בשבת". **הרדב"ז** (בשו"ת רדב"ז ח"א ס" ה) הקשה על הרא"ש, כיצד הוא אומר שאין סוחטים לימון לצורך משקה הרי רגילים לעשות מהם מי-לימונים (לימונדה), אם כן דין הלימון הוא כדין תותים ורימונים שאסור לסחוט אותם מדרבנן?

הרדב"ז מביא עצה לשים סוכר בכלי שעושים בו את השתייה ואח"כ לסחוט על הסוכר את הלימון ואז יוצא שהאדם לא סוחט את הלימון לצורך משקה, אלא לצורך אוכל (הסוכר) ולסחוט לצורך האוכל הרי מותר.

השו"ע (אורח חיים ס"ו שכ, ו) פסק: "מותר לסחוט לימוני"ש", מפשט דבריו משמע שמותר לסחוט בכל אופן לימון.

המשנ"ב (ס"י שכ ס"ק כב) **הביא את דברי הרדב"ז** (מכיוון שהיום רגילים לסחוט לימון, יסחט על הסוכר ואז יהיה כסוחט משקה על גבי אוכל). **וכן כתב ה"בן איש חי**" (ש"ש יתרו ה) ונתן לנו סימן לזכור את הפתרון

שהרי אדם זה נהיה עבד של הקב"ה ומהטוב שהוא יקבל, הוא יעשה רק טוב לעם ישראל. לדוגמא: אם אדם נותן מעשר קבוע וקטן ממה שיש לו וממה שמרוויח,

כאשר הוא מתמיד בזה - הקב"ה סומך עליו. גם כשיהיה עשיר גדול, לא ישכח, כי עושרו בא מהקב"ה וימשיך להקפיד על מעשרותיו.

יעקב אבינו שנדר נדר לקב"ה, אמר "וכל אשר תתן לי, עֲשֵׂר אֶעֱשֶׂנּוּ לָךְ" (בראשית כח, כב). יעקב לקח וקיבל את הבכורה מעשיו, ובזה קיבל מאביו גם את ברכת הבכור וגם את ברכת אברהם. בפרשתנו מסופר, שלאחר שנאבק יעקב אבינו עם המלאך - שרו של עשיו, ביקש ממנו שיברכו ורק לאחר מכן שחררו לחזור למעלה.

מה היתה החשיבות בדבר? אלא - שיעקב קיבל מכל אחד את חלקו בלב שלם, עשיו מכר לו הבכורה בלב שלם, יצחק את הברכה ולסיום גם שרו של עשיו מהסטרא מברך את יעקב מלב שלם, כך שיעקב וכל ישראל מקבלים את הברכה בשלמות לתמיד. שאותה נזכה לראות בהתגשמותה בע"ה במלואה במהרה וברחמים.

למעוניינים בפגישה עם **הרב ניר בן ארצי שליט"א** להתייעצות וברכה ניתן להתקשר לטל' 599-599-599 1 בין השעות 10:00 ל-15:00 בימים א'-ה'

שו"ת בהלכה - הרב חנניה מלכה שליט"א - ראש ישיבת "רינת ישראל" - תלמים

הזה וז"ל: "ונתנו סימן על זה, "והנה **סולם** מצב ארצה", **"סולם"** - ראשי תיבות סוכר, לימוני"ש, מים, כפי הסדר הזה תעשה".

קושייה על ה"סולם"

מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א (בלוית חן עמ' פג), הקשה על הפתרון שהביאו הרדב"ז, המשנ"ב והבא"ח לתת את הסוכר קודם ואח"כ את הלימון כדי שיחשב כסוחט לצורך אוכל וז"ל: "מה תועיל בזה סחיטת לימון על הסוכר שבכוס והרי מבואר ברש"י שהטעם שמותר לסחוט אשכול של ענבים לקדרה שיש בה תבשיל, משום שמוכח הדבר שלא למשקה הוא צריך מסחיטה זו אלא לאוכל שעליו הוא סוחט... אבל כאן (בלימונדה) הסוכר אינו נאכל כך, אלא הוא טפל למשקה, שלא בא אלא להפיג חמיצות מי הלימון, ונימוח בלימונדה להמתיקו, ואם כן אין כאן תיקון אוכל (של הסוכר) כלל, אלא (תיקון של) משקה, ולא מעלה ולא מוריד מה שסוחט על הסוכר". אמנם **בשו"ת יביע אומר** (חלק ח - או"ח ס" לו) כתב למסקנה: **"אלא שהעלתי להתיר סחיטת לימון בשבת, אפי' בלא סוכר, וכפסק מרן הש"ע...** ואני על משמרתי אעמודה".

החזון איש (ס"י נו אות ז) **כתב** שאסור לסחוט לימון על סוכר כשדעתו להוסיף עליו מים, שמכיוון שדעתו לעשות משקה חשיב **סוחט למשקה** שאסור. ומשמע מדבריו שרק לצורך מאכל ממש יהיה מותר לסחוט לימון.

לסיכום: נמצינו למדים עד כאן שיש שלוש שיטות כיצד מותר לסחוט לימון:
א. לדעת **השו"ע** מותר לסחוט לימון אפילו לכלי ריק. **וכן פסק מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שליט"א**.
ב. לדעת **המ"ב** אסור לסחוט לכלי ריק או לתוך משקה, אבל מותר לסחוט ע"ג סוכר וכ"פ **ה"בן איש חי", ועוד...**
ג. לדעת **החזו"א** אסור לסחוט לימון ע"ג סוכר, ומותר לסחוט לימון רק לתוך מאכל.